

פרק עשירי.

הַרְבָּנִים הַחֲדָשִׁים.

הנה יש לנו בחצי כדור החבל השני, בארצות הברית, שני בתים לתורה: ישיבת ר' יצחק אלחנן בניו יורק, ובית מדרש לתורה בשיקגו. הם מוציאים שנה שנה רבנים לקהלות ישראל. ואם נחזה על קנקנם ונשפוט אם ראויים והגונים המה למשרתם – יזכו ויצאו צדיקים. כי אמנם לסדור תלמוד ושלחן ערוך ונתחנכו בבית המדרש, באטמוספירה דתית, לרוח התורה והמסורה, ואם ידיעתם בתלמוד איננה מגעת למדרגת ידיעתם של רבני פולין וליסא ומרחק רב ביניהם, עלינו לשום לב כי האחרונים היו, בעלי מלאכה אחת, והוגם היה מצומצם רק בארבע אמות של הלכה, תורתם היתה אומנותם ויומם ולילה שקדו עליה, לכן עשו בה חיל להגדיל תורה ולהאדיר.

אבל רבנינו פה אינם מופנים מכל צד להגות בתורה תמיד, כי עליהם לחת חילם והמנם גם ללמודי חול ולבקר בבתי ספר חינוכים וגבוהים, ללמוד חכמות ומדעים שונים, ולא יאשמו אם סאת התלמוד מחוקה ואינם יודעים אותו בכמות רבה.

וגם כי יהודי אמריקה וביחוד ילידי הארץ או אלה שנתחנכו פה אינם מפלפלים עם רבניהם בפלפולא דאורייתא ולא ישאלו מהם פשר דבר באיזה, פסק רמב"ם מוקשה" כמו שהיה נוהג מעבר דים, ולאנשי מדינה זו, מדת תורתם מספיקה למדי, והם חכמים המכירים את מקומם.